

BESLISSINGEN NEMEN

AUGUSTUS 2018 - POLITIEK IN PRAKTIJK #2

ProDemos Huis voor democratie en rechtsstaat

DOCENTENHANDLEIDING

WAT HEB JE NODIG?

- * Voor elke leerling beide werkbladen
- * 3 briefjes met op elk één tv-zender geschreven.

DE WERKVORM IN HET KORT

Leerlingen maken kennis met verschillende manieren van beslissingen nemen: loten, stemmen en praten. De leerlingen loten klassikaal welke tv-zender ze gaan kijken. Vervolgens maken ze in groepjes keuzes door te stemmen en te praten. Voor- en nadelen van verschillende vormen van beslissingen nemen worden eerst in de groepjes en daarna klassikaal besproken.

LEERDOEL

-De leerlingen weten dat er verschillende manieren zijn om beslissingen te nemen: loten, stemmen en praten.

-Leerlingen begrijpen voor- en nadelen van deze verschillende manieren van beslissingen nemen.

HOE LANG DUURT HET?

Circa 25 minuten

DE WERKVORM STAP VOOR STAP

STAP 1: INTRODUCTIE

1. Leg de leerlingen uit dat politieke partijen namens de inwoners van Nederland beslissingen nemen. Vaak is dat niet makkelijk. Om een beslissing te nemen, moet je altijd kiezen uit een aantal mogelijkheden.
2. Leg uit dat er verschillende manieren zijn om met elkaar een beslissing te nemen. En dat deze voor- en nadelen hebben. Dat gaan de leerlingen vandaag ontdekken.

STAP 2: BESLISSEN DOOR LOTEN

3. Vertel dat de leerlingen mogen beslissen naar welke tv-zender de klas gaat kijken. Ze nemen een beslissing door te loten.
4. Vertel tussen welke zenders ze kunnen kiezen:
  - A. Filmzender
  - B. Sportzender
  - C. Muziekzender
5. Schrijf de woorden 'filmzender', 'sportzender' en 'muziekzender' elk op een apart blaadje. Vouw de blaadjes op en laat iemand uit de klas er één pakken. Welke is het? Dit is de zender waar de leerlingen naar gaan kijken.
6. Bespreek de volgende vragen met de klas:
  - Wat vinden de leerlingen goed aan deze manier van beslissen?
Het gaat snel. Het is eerlijk, omdat iedereen evenveel kans krijgt. Er zijn geen scheve organen, want het lot bepaalt wie er wint.
  - Wat vinden de leerlingen niet goed aan deze manier?
Misschien gaan we nu een zender kijken waar maar 1 of enkele leerlingen naar willen kijken, terwijl veel meer mensen naar een andere zender willen kijken.
7. Verdiepingsvraag:
Vertel dat er 2000 jaar geleden in Athene voor sommige politieke functies werd geloot onder de (mannelijke) bevolking om te bepalen wie het moest gaan doen. Zo maakte iedereen (behalve dan de vrouwen en de slaven) evenveel kans.
Ook nu zijn er mensen die voorstellen dat we de gemeenteraadsleden en de Tweede Kamerleden moeten kiezen door loting onder de bevolking. Elke Nederlander van boven de 18 heeft dan evenveel kans om volksvertegenwoordiger te worden. Wat vindt de klas van dat idee? Wat zijn de voordelen? En de nadelen?

STAP 3: BESLISSEN DOOR STEMMEN EN PRATEN (OPDRACHTEN)

8. Vertel dat je ook beslissingen kunt nemen door te stemmen.
9. Deel aan elke leerling werkblad 1 uit en laat de leerlingen voor zichzelf vraag 1 en 2 beantwoorden.
10. Maak nu willekeurige groepjes van 4 of 5 leerlingen en laat de groepjes bij elkaar zitten.
11. Laat ze gezamenlijk vraag 3 t/m 6 beantwoorden.
12. Deel aan groepjes die klaar zijn werkblad 2 uit. Laat ze ook dit werkblad invullen.

STAP 4: BESLISSEN DOOR STEMMEN EN PRATEN (NABESPREKEN)

13. Bespreek klassikaal de antwoorden van de groepjes op de vragen van werkblad 1 en 2.

Stemmen

- Eén van de voordelen van stemmen is dat de meerderheid beslist. Anders dan bij loting gaan jullie sowieso de tv-zender kijken die de meeste leerlingen het leukst vinden.
- Een nadeel kan zijn dat het een populariteitswedstrijd wordt.

Praten

- Een voordeel van praten is dat iedereen mee mag praten. Doordat je weet wat de ander leuk vindt, kun je compromissen sluiten, waarbij je bijvoorbeeld afspreekt om afwisselend naar sport en muziek te kijken, of dat je wel naar de sportzender kijkt, maar dan niet naar wielrennen maar naar voetbal. Zulke compromissen kun je niet maken als je alleen maar stemt of loot, omdat je je dan niet verdiept in wat de ander belangrijk vindt.
- Een nadeel kan zijn dat de meest dominante persoon, of degene die heel makkelijk praat, vaak zijn/haar zin krijgt. En dat het lang kan duren voor er een besluit genomen wordt. Zo duren vergaderingen in de politiek vaak erg lang.

STAP 5: AFRONDING

14. Concludeer met de klas wat volgens hen de beste manier is om een beslissing te nemen. Een mogelijke uitkomst kan zijn dat het afhankelijk is van de keuze die gemaakt moet worden.

WERKBLAD 1: STEMMEN

1. Naar welke zender kijk jij het liefst? (Vertel het nog niet aan de rest van de groep!)

A. Filmzender

B. Sportzender

C. Muziekzender

2. Ik kies voor de ..... ZENDER, omdat:

.....
.....
.....

3. Vertel in je groep welke zender jij kiest. Vertel ook waarom je deze zender kiest.

4. Ben je door de mening van de anderen van mening veranderd? JA / NEE

Zo ja, waarom?

.....
.....

5. Stem met je groepje.

6. Welke zender krijgt de meeste stemmen?

DE ..... ZENDER (vul in)

→ Deze zender gaan jullie dan gezamenlijk kijken!

7. Wat vinden jullie goed aan deze manier van beslissingen nemen?

.....
.....
.....

8. Wat vinden jullie niet goed aan deze manier van beslissinge nemen?

.....
.....
.....

WERKBLAD 2: PRATEN

1. Elk groepje mag weer een keuze maken uit de drie televisiezenders.

Deze keer nemen jullie een besluit door met elkaar te praten.

Leg jouw keuze aan de anderen uit. Luister goed naar elkaar. Kunnen jullie samen tot een besluit komen waar iedereen tevreden over is?

Filmzender

Sportzender

Muziekzender

2. Welk besluit hebben jullie genomen?

.....

.....

3. Hoe hebben jullie het besluit genomen?

.....

.....

.....

4. Wat vinden jullie goed aan deze manier van een beslissing nemen?

.....

.....

.....

5. Wat vinden jullie niet goed aan deze manier?

.....

.....

.....